

KUVA: ADOBE STOCK

Autoilun verotuksen kokonaisuus kestävän liikenteen näkökulmasta

Emilia Suomalainen
Johtava tutkija

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kestävä liikenne: nykytila

Kestävä liikenne (määritelmä):

1. Saavutettavuus
2. Planetaariset rajat
3. Oikeudenmukaisuus

=> Nykyinen liikennejärjestelmä ei ole kestävä

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Holden et al. 2020 https://doi.org/10.1016/j.erss.2020.101454

Liikenteen ympäristövaikutukset

Ympäristö
- Ilmasto
- Ilmansaasteet
- Melu
- Tilankäyttö
- Luonnonvarat
- …

Terveys
- Liikkumattomuus
- …

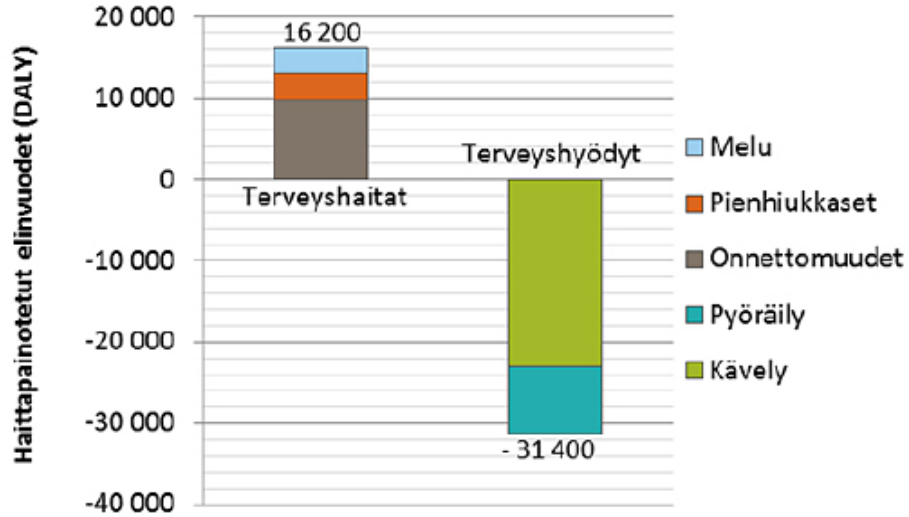
Oikeuden-mukaisuus
- Haavoittuvassa asemassa olevat
- Pienituloiset
- Autottomat
- …

Liikenneväkivalta
- Liikennekuolemat
- Loukkaantumiset
- …

Miner et al. 2024 https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2024.103817

=> Synergiat eri osa-alueiden välillä

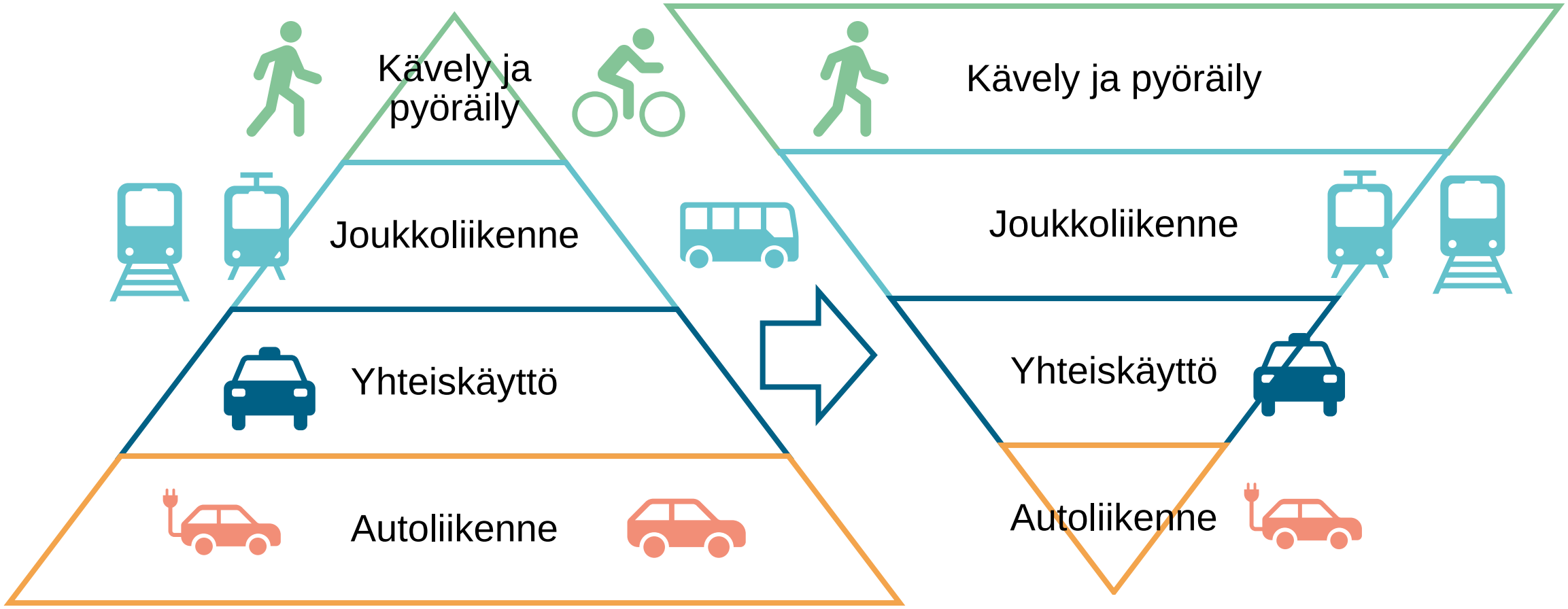
Mutta: kokonaiskuvan puute!

Kuva 8. Liikenteen vuotuinen tautitaakka haittapainotettuina elivuosina (DALY) Suomessa 2015. Liikennemelun osalta on huomioitu vaikutukset sairastavuuteen (YLD) ja kuolleisuuteen (YLL), muiden tekijöiden osalta on tarkasteltu vain kuolleisuusvaikutuksia (YLL).

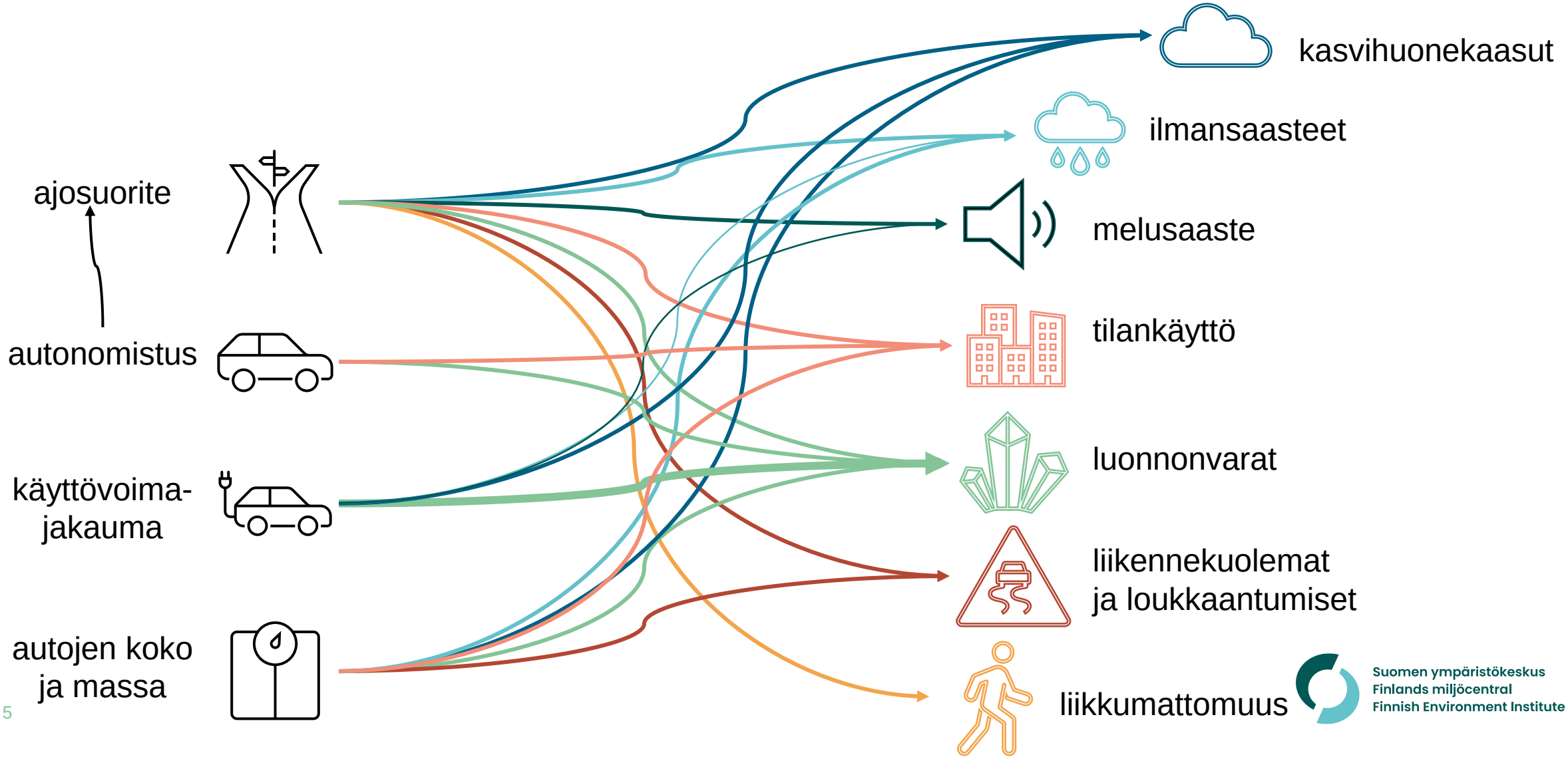
Lehtomäki et al. 2021: Liikenteen terveysvaikutukset Suomessa ja suurimmissa kaupungeissa http://hdl.handle.net/10138/329273

Kohti kestävää liikennejärjestelmää?

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Toimenpiteiden kohdentaminen

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Autoilun verotuksen tulevaisuus?

- Autokannan sähköistyminen => vaikutus verokertymään
- Myös: tarve hillitä (sähkö)autoilun negatiivisia vaikutuksia
- Ilmastovelvoitteet: päästöjen puolittaminen 2030 mennessä => lisätoimenpiteet
- Kestävän liikenteen näkökulma: verotus tukee siirtymää kestävämpiin kulkumuotoihin
- Verotuksen kohteet: autonomistus ja käyttö (= suorite) + autojen ominaisuudet (käyttövoima, massa, energiatehokkuus)
    - Verotuksen peruste: ympäristöhaitat
- Oikeudenmukaisuuskysymykset + alue- ja yhdyskuntarakenteelliset näkökulmat

Kiitos!

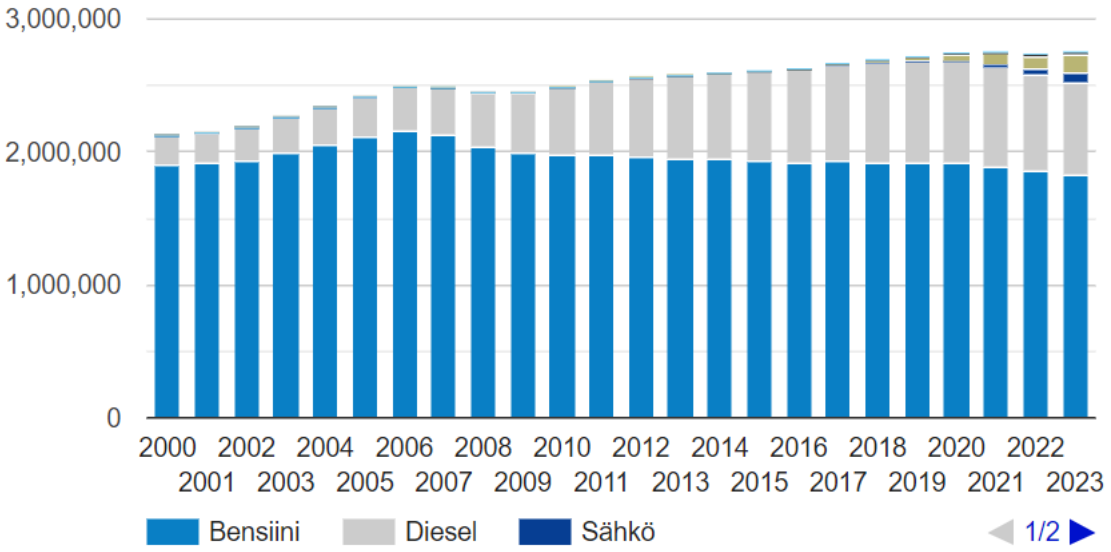
emilia.suomalainen@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

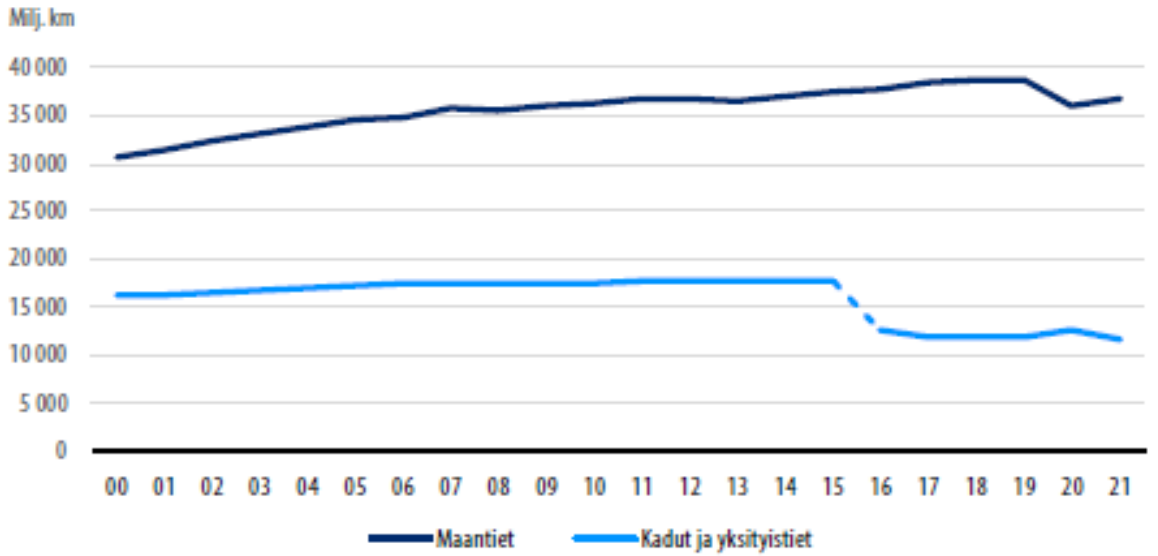
Liikenteen trendit

- Ennusteet: autokannan ja suoritteiden kasvu?

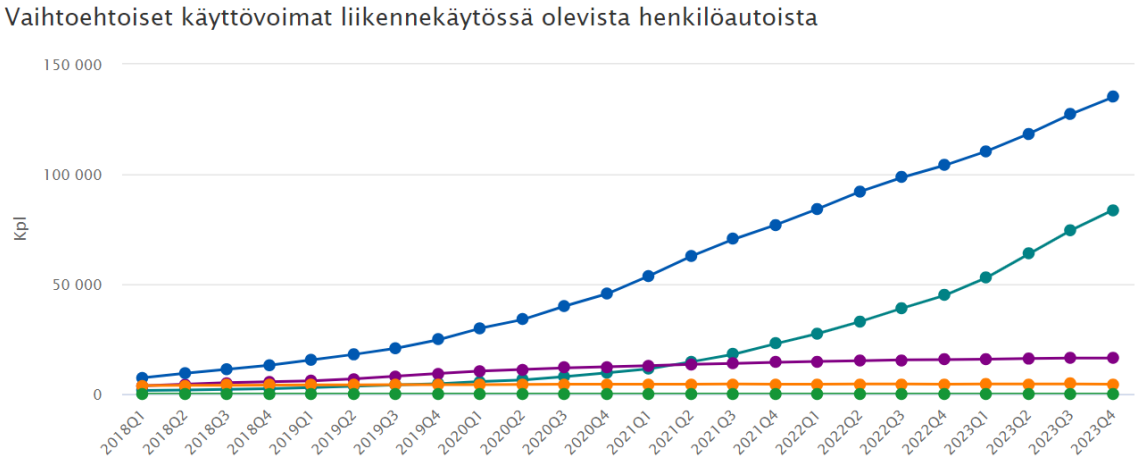

https://www.aut.fi/tilastot/autokannan_kehitys/autokanta_kayttovoimittain/henkiloautokanta_kayttovoimittain

Kuva 26. Tieliikenteen suorite (milj. km) vuosina 2000–2021. Katusuoritteen tilastoinnissa tapahtui muutos vuonna 2016. Lähde: Tilastokeskus.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165065

https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/liikennekaytossa-olevat-henkiloautot-kayttovoimat-paastot-ja-keski-ika